Czynna ochrona zagrożonych gatunków i siedlisk na obszarze Natura 2000 „Ostoja Wigierska”

Raport z realizacji zadania: „Monitorowanie postępów realizacji projektu”, wykonywanego w ramach projektu

Czynna ochrona zagrożonych gatunków i siedlisk na obszarze Natura 2000 „Ostoja Wigierska” (LIFE11 NAT/PL/431)

Autor:
Agnieszka Zackiewicz
ul. Kowalskiego 4a/18, 16-400 Suwałki
e-mail: agnus3@wp.pl

Suwałki, lipiec 2016

Zadanie realizowane w ramach projektu finansowanego przez Instrument Finansowy Komisji Europejskiej LIFE+ i Narodowy Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

SPIS TREŚCI

1. Informacje wstępne

1.1. Cel i zakres raportu

1.2. Informacje o projekcie

2. Przebieg i postęp realizacji projektu w okresie sprawozdawczym

2.1. Rzeczowy postęp realizacji projektu

2.1.1. Opis zrealizowanych zadań/etapów w okresie sprawozdawczym

2.1.2. Informacja na temat zadań planowanych w okresie sprawozdawczym

2.1.3. Opis zadań/etapów projektu planowanych do zrealizowania w kolejnym okresie sprawozdawczym

2.1.4. Opis przeprowadzonych kontroli realizacji projektu

2.1.5. Wskaźniki

3. Informacja o napotkanych problemach

1. Informacje wstępne

Niniejszy Raport wykonano na zlecenie Wigierskiego Parku Narodowego, zgodnie z umową nr 2/2012/LIFE11 z dnia 12 listopada 2012 roku.

1.1. Cel i zakres Raportu

Monitorowanie realizacji projektu jest wewnętrznym mechanizmem wspomagającym zarządzanie projektem i polega na gromadzeniu informacji na temat wdrażanego projektu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Jest to również proces systematycznego analizowania ilościowych i jakościowych informacji, w celu określenia zgodności realizacji projektu z wcześniej określonymi założeniami i celami. Monitorowanie projektu spełnia zatem funkcję wewnętrznej kontroli realizacji poszczególnych zadań zaplanowanych w projekcie.

Monitorowanie realizacji projektu jest procesem ciągłym, odbywającym się przez cały okres trwania projektu. Niniejszy Raport obejmuje działania realizowane w drugim kwartale 2016 roku, tj. okres od 1 kwietnia do 30 czerwca 2016 roku.

1.2. Informacje o projekcie

Realizacja projektu ma przyczynić się do zachowania i utrzymania w dobrym stanie populacji cennych gatunków roślin i zwierząt oraz cennych siedlisk przyrodniczych na obszarze Natura 2000 „Ostoja Wigierska". W projekcie zaplanowano następujące zadania (zakresy i okres trwania niektórych działań zostały zmodyfikowane za zgodą Komisji Europejskiej):

Zadanie A.1. Przygotowanie zakupu gruntu - działanie ma na celu przygotowanie pełnej dokumentacji pod kątem zakupu prywatnych nieruchomości przez Wigierski Parku Narodowy. Efektem rzeczowym działania będzie sporządzenie operatów szacunkowych dla 60 działek o łącznej powierzchni 68 ha. Zaplanowano, że działanie to będzie prowadzone w okresie od 1 października 2012 do końca 2013 roku. Po wprowadzonych zmianach zwiększono liczbę działek do 64 i ich powierzchnię do ponad 69 ha oraz wydłużono czas realizacji działania do III kw. 2014 roku..

Zadanie A.2. Przygotowanie dokumentacji technicznej, uzyskanie pozwolenia na budowę zbiorników na gnojowicę i uzgodnienia dot. budowy płyt obornikowych - działanie ma na celu przygotowanie pełnej dokumentacji niezbędnej do rozpoczęcia budowy płyt obornikowych i zbiorników na gnojowicę. Efektem rzeczowym działania będzie uzyskanie czterech pozwoleń na budowę płyt obornikowych i zbiorników na gnojówkę. Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w IV kw. 2012 i I kw. 2013 r. Po zmianach czas realizacji działania wydłużył się do II kw. 2013 r.

Zadanie A.3. Przygotowanie dokumentacji technicznej i uzyskanie pozwolenia na budowę przepustów dla płazów - działanie ma na celu przygotowanie pełnej dokumentacji niezbędnej do rozpoczęcia budowy przepustów dla płazów. Efektem rzeczowym działania będzie uzyskanie dwóch pozwoleń na budowę systemów przepustów dla płazów. Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w I i II kw. 2013 r. Po zmianach czas realizacji działania wydłużył się do III kw. 2013 r.

Zadanie B.1. Zakup gruntu - działanie możliwe będzie do przeprowadzenia w momencie zakończenia przynajmniej części zadania 1 (Przygotowanie zakupu gruntu). Efektem rzeczowym działania będzie zakupienie co najmniej 68 ha gruntów. Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w okresie IV kw. 2012 - II kw. 2014 roku. Po zmianach czas realizacji działania wydłużył się od I kw. 2013 do III kw. 2014 r.

Zadanie C.1. Odkrzaczanie - działanie ma na celu powstrzymanie procesów naturalnej sukcesji w ekosystemach otwartych położonych w granicach Wigierskiego Parku Narodowego. Głównym efektem działania będzie wycięcie roślinności krzewiastej na powierzchni 20 ha. Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane na przełomie 2013 i 2014 roku, na przełomie 2014 i 2015 roku oraz na przełomie 2015 i 2016 roku.

Zadanie C.2. Koszenie - działanie będzie związane z utrzymaniem zbiorowisk nieleśnych na obszarze „Ostoi Wigierskiej". Głównym efektem działania będzie wykoszenie roślinności zielnej na powierzchni 120 ha. Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w IV kwartale w latach 2013-2016.

Zadanie C.3. Usuwanie niecierpka gruczołowatego - działanie będzie polegało na usuwaniu niecierpka gruczołowatego (*Impatiens grandulifera*) - inwazyjnej rośliny obcego pochodzenia. Głównym efektem działania będzie ograniczenie populacji niecierpka gruczołowatego, przynajmniej o 80%, na powierzchni 30 ha, w granicach „Ostoi Wigierskiej". Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane od II kw. 2013 r. do II kw. 2017 roku. Po zmianach rozszerzono obszar objęty zabiegiem do 49,97 ha.

Zadanie C.4. Budowa przepustów dla płazów - działanie możliwe będzie do przeprowadzenia w momencie zakończenia zadania A.3. (Przygotowanie dokumentacji technicznej i uzyskanie pozwolenia na budowę przepustów dla płazów). Efektem rzeczowym działania będzie wybudowanie w dwóch miejscach na obszarze „Ostoi Wigierskiej" systemów przepustów dla płazów (pierwszy system będzie składał się z 4 tuneli i barier naprowadzających o łącznej długości 500 m, a drugi z 5 tuneli i barier naprowadzających o łącznej długości 500 m). Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w okresie III-IV kw. 2013 roku. Po zmianach dodano po jednym tunelu do każdego systemu przepustów, zwiększono długość barier naprowadzających oraz ułożono nawierzchnię z betonu asfaltowego na odcinku drogi w Wiatrołuży.

Zadanie C.5. Budowa płyt obornikowych i zbiorników na gnojówkę - działanie możliwe będzie do przeprowadzenia w momencie zakończenia zadania A.2. (Przygotowanie dokumentacji technicznej, uzyskanie pozwolenia na budowę zbiorników na gnojowicę i uzgodnienia dot. budowy płyt obornikowych). Efektem rzeczowym działania będzie wybudowanie czterech płyt obornikowych o łącznej powierzchni 136,5 m^2 i czterech zbiorników na gnojówkę o łącznej pojemności 117 m^3, na terenie „Ostoi Wigierskiej". Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w okresie II-IV kw. 2013 roku. Po zmianach skrócono okres realizacji działania - działanie zakończyło się w II kw. 2013 r.

Zadanie C.6. Budowa kładek - działanie ma na celu budowę infrastruktury turystycznej na ścieżce edukacyjnej „Suchary" oraz szlaku turystycznym biegnącym przez dolinę Czarnej Hańczy. Efektem rzeczowym działania będzie: rozebranie kładki nad Sucharem III,

wybudowanie 137 m kładki, 146 m barier żerdziowych i wydłużenie o 38 m balustrady przy Sucharze I oraz wydłużeniu o 220 m systemu kładek w dolinie Czarnej Hańczy i wyżwirowanie wylotu szlaku z doliny na odcinku 25 m. Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w okresie IV kw. 2012 - II kw. 2013 roku. Po zmianach wydłużono kładkę w dolinie Czarnej Hańczy o 24 m.

Zadanie D.1. Monitoring - działanie ma na celu gromadzenie i przekazywaniu wiedzy o oddziaływaniu projektu na obszar Natura 2000. Efektem rzeczowym działania będzie sporządzenie 5 raportów końcowych, w których zawarte będą wyniki badań początkowych (stan wyjściowy), wyniki badań prowadzonych w trakcie działań ochronnych i po ich zakończeniu oraz analiza tych danych i wnioski. Poszczególne raporty będą obejmowały: 1 - monitoring roślinności, 2 - monitoring bezkręgowców, 3 - monitoring kręgowców, 4 - monitoring jakości stanu środowiska występowania trzepli zielonej i skójki gruboskorupowej, 5 - monitoring efektów związanych z budową i modernizacją szlaków turystycznych. Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w okresie od II kw. 2013 do IV kw. 2017 roku. Po zmianach skrócono okres realizacji działania - rozpoczęło się ono w I kw. 2014 roku, a zakończy w IV kw. 2017 r.

Zadanie D.2. Ocena wpływu społeczno-gospodarczego projektu - działanie będzie polegało na analizie funkcjonowania społeczności lokalnej zamieszkującej obszar "Ostoi Wigierskiej", w aspekcie społeczno-gospodarczym, pozostającej w zasięgu wpływów działań przewidzianych w projekcie. Efektem rzeczowym działania będzie sporządzenie opracowania zawierającego ocenę wpływu projektu (poszczególnych jego zadań) na lokalną gospodarkę i społeczeństwo. Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w IV kw. 2016 roku.

Zadanie E.1. Wydanie folderu informacyjnego o projekcie - działanie będzie polegało na opracowaniu merytorycznym i graficznym folderu informacyjnego o projekcie. Efektem rzeczowym działania będzie wydanie folderu formatu A5, o objętości 4 stron (łącznie z okładką), w nakładzie 2000 egz. Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w IV kw. 2012 roku. Ostatecznie okres realizacji działania został zmieniony - działanie zostało wykonane w I kw. 2013 r.

Zadanie E.2. Wykonanie tabliczek informacyjnych o projekcie - działanie będzie polegało na opracowaniu merytorycznym i graficznym oraz wykonaniu 5 tabliczek informacyjnych o projekcie, które zostaną umieszczone przy wybudowanych płytach obornikowych. Efektem rzeczowym działania będzie wykonanie 5 tabliczek z ocynkowanej blachy, w formacie A3. Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w II kw. 2013 roku.

Zadanie E.3. Wykonanie tablic informacyjno-edukacyjnych o wybranych działaniach - działanie będzie polegało na wykonaniu tablic informacyjno-edukacyjnych, które zostaną ustawione przy obiektach wykonanych w ramach projektu. Efektem rzeczowym działania będzie wykonanie drewnianych stelaży 10 tablic (o rozmiarach 1,5 x 1,0 m) oraz opracowanie merytoryczne i graficzne plakatów (tablic) informacyjno-edukacyjnych, dotyczących m.in. ochrony płazów przy szlakach komunikacyjnych. Zaplanowano, że działanie to zostanie zrealizowane w IV kw. 2013 roku. Zmianie uległ okres realizacji działania - rozpoczęło się ono w II kw. 2014 i zakończyło w III kw. 2014 r.

Zadanie E.4. Strona internetowa o projekcie - działanie będzie polegało na opracowaniu i prowadzeniu (aktualizacji) podstrony internetowej w obrębie witryny Wigierskiego Parku Narodowego, dotyczącej projektu. Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane przez cały okres trwania projektu.

Zadanie E.5. Raport laika - działanie będzie polegało na opracowaniu niespecjalistycznego raportu, dotyczącego działań podjętych w trakcie projektu (ich przebiegu i uzyskanych rezultatów). Efektem rzeczowym działania będzie opracowanie dwujęzyczne (polsko-angielskie) raportu o objętości ok. 16 stron maszynopisu, który będzie wydany w Internecie oraz w postaci cyfrowej na płytach CD (w 50 egzemplarzach). Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane w III kw. 2017 roku.

Zadanie E.6. Organizacja konferencji - działanie będzie polegało na zorganizowaniu dwudniowej konferencji dla 50 osób. Efektem rzeczowym działania będzie przygotowanie 7-9 referatów na temat projektu oraz 50 kompletów materiałów konferencyjnych. Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane w II kw. 2014 roku.

Zadanie E.7. Organizacja zajęć edukacyjnych - działanie będzie polegało na przeprowadzeniu jednodniowych zajęć edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą, związanych z ochroną przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony siedlisk i gatunków objętych siecią Natura 2000. Efektem rzeczowym działania będzie przeprowadzenie 10 spotkań edukacyjnych (Zimowa Akademia Przyrody - 5 spotkań, Letnia Akademia Przyrody - 5 spotkań) oraz zakupienie pomocy dydaktycznych, niezbędnych do prowadzenia zajęć. Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane w okresie od IV kw. 2012 r. do III kw. 2016 roku.

Zadanie E.8. Organizacja warsztatów - działanie będzie polegało na zorganizowaniu cyklu warsztatów dla nauczycieli, rolników i przewodników turystycznych. Celem warsztatów będzie doskonalenie umiejętności korzystania z zasobów przyrodniczych obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska" przez poszczególne grupy zawodowe, zgodnie z zasadami poszanowania przyrody i obowiązującymi przepisami prawnymi. Efektem rzeczowym działania będzie przeprowadzenie 15 jednodniowych warsztatów (7 godzin zegarowych + 0,5 godziny na catering), w których weźmie udział łącznie 450 osób. Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane w okresie od IV kw. 2012 r. do III kw. 2016 roku.

Zadanie E.9. Wydanie plakatów o inwazyjnych gatunkach roślin obcego pochodzenia - działanie będzie polegało na wydaniu kompletu plakatów ostrzegających o zagrożeniach, jakie niosą gatunki obcego pochodzenia dla rodzimej flory. Efektem rzeczowym działania będzie opracowanie i wydanie 3 kompletów plakatów (po 3 plakaty formatu B1 w komplecie), o nakładzie 4000 kpl. (łącznie 12000 egz.). Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane w okresie od IV kw. 2012 do I kw. 2013 roku. Po zmianach skrócono okres realizacji działania - rozpoczęło się ono dopiero w I kw. 2013 r.

Zadanie E.10. Gadżety promujące projekt z logo LIFE+ - działanie będzie polegało na wykonaniu gadżetów promujących projekt. Efektem rzeczowym działania będzie zakupienie 500 szt. koszulek t-shirt z nadrukiem, 1000 szt. toreb płóciennych z nadrukiem i 500 szt. przenośnej pamięci USB typu PenDrive. Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane w IV kw. 2012 roku. Po zmianach działanie realizowane było od I do IV kw. 2013 r.

Zadanie F.1. Zarządzanie projektem - działanie będzie polegało na wyborze trzech osób pełniących funkcję asystentów (asystent koordynatora projektu, asystent kierownika technicznego projektu, asystent kierownika finansowego projektu) w Zespole Zarządzającym Projektem. Osoby te będą brały udział w zarządzaniu projektem i jego koordynowaniu. Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane przez cały okres trwania projektu.

Zadanie F.2. Tworzenie sieci z innymi projektami - działanie będzie polegało na nawiązaniu kontaktów z innymi projektami. W ramach tego działania odbywać się będą wyjazdy do siedziby innych beneficjentów. Nawiązany zostanie kontakt z wykonawcami projektów: „Ochrona zasobów przyrodniczych Puszczy Kampinoskiej - Obszaru NATURA 2000, poprzez renaturyzację wykupionych gruntów" (Polska), „Drava River Basin (DRBP) Project - Environmental infrastructure measures in the River Drava Basin" (Austria), „DRAGONLIFE - Securing *Leucorrhinia pectoralis* and *Pelobates fuscus* in the northern distribution area in Estonia and Denmark" (Estonia), „NATURA 2000-LUXEMBOURG - Contribution from local authorities to the implementation of NATURA 2000" (Luksemburg) oraz "ECOTONE - ECOTONE – Management of riparian habitats towards the conservation of endangered invertebrates" (Portugalia). Pracownicy projektu będą mogli wziąć udział w seminariach, konferencjach oraz sympozjach dotyczących innych wniosków, w tym również w spotkaniu inaugurującym obecną edycję LIFE+. Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane w okresie od II kw. 2013 do III kw. 2016 roku.

Zadanie F.3. Przygotowanie planu działań po zakończeniu projektu „After-Life" - działanie będzie polegało na przygotowaniu planu działań koniecznych do podtrzymania efektu ekologicznego uzyskanego w trakcie realizacji projektu. Informacje zawarte w tym planie określać będą przewidywane źródła finansowania tych działań oraz odpowiedzialność za ich wykonanie. Efektem rzeczowym będzie opracowanie planu działań ochronnych na kolejne lata po zakończeniu projektu, opublikowanego w wersji papierowej i cyfrowej - zamieszone na podstronie internetowej beneficjenta. Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane w III kw. 2017 roku.

Zadanie F.4. Zewnętrzny audyt finansowy - działanie ma na celu weryfikację raportów finansowych etapowych i raportu końcowego składanych do Komisji Europejskiej. Efektem rzeczowym będzie opracowanie sprawozdania na temat zgodności raportów z warunkami Postanowień Wspólnych oraz przestrzeganie prawa i zasad księgowości obowiązujących w kraju. Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane w IV kwartale 2017 roku. Po zmianach ustalono, że audyt będzie dwuetapowy: pierwszy etap zostanie wykonany w 2015 roku, a drugi po zakończeniu projektu (I kw. 2018 r.)

Zadanie F.5. Monitorowanie postępów realizacji projektu - działanie ma na celu sprawdzanie na bieżąco zgodności prowadzonych działań z harmonogramem rzeczowo-finansowym projektu. Niniejszy Raport jest jednym z elementów tego działania. Efektem rzeczowym działania będą okresowe (kwartalne) raporty, oceniające prawidłowość realizacji poszczególnych elementów projektu. Łącznie sporządzonych zostanie 20 kwartalnych raportów. Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane od IV kw. 2012 do III kw. 2017 roku.

Zadanie F.6. Zakup sprzętu niezbędnego do realizacji projektu - działanie będzie polegało na zakupieniu: samochodu osobowego z napędem na 4 koła, dwóch zestawów sprzętu komputerowego z oprogramowaniem i urządzeniami peryferyjnymi (kolorowa drukarka laserowa, skaner), kserokopiarki, dwóch lornetek, obiektywu długoogniskowego do aparatu fotograficznego Canon oraz miernika pH i przewodności elektrolitycznej. Zaplanowano, że działanie to będzie realizowane w IV kw. 2012 i I kw. 2013 roku.

2. Przebieg i postęp realizacji projektu w okresie sprawozdawczym

2.1. Rzeczowy postęp realizacji projektu

2.1.1. Opis zrealizowanych zadań/etapów w okresie sprawozdawczym

W minionym okresie sprawozdawczym prowadzone były prace dotyczące: przygotowania zakupu gruntu (**Zadanie A.1. Przygotowanie zakupu gruntu**), zakupu gruntu (**Zadanie B.1. Zakup gruntu**), monitoringu efektów ekologicznych poszczególnych działań ochronnych (**Zadanie D.1. *Monitoring***), prowadzenia strony internetowej projektu (**Zadanie E.4. *Strona internetowa o projekcie***), organizacji warsztatów (**Zadanie E.8**), zarządzania projektem (**F.1**), tworzenia sieci z innymi projektami (**F.2**) oraz monitorowania postępów realizacji projektu (**F.5**).

W ramach **Zadania A.1. Przygotowanie zakupu gruntu** kontynuowane były prace związane z dodatkowym wykupieniem działki o numerze ewidencyjnym 68 (obręb ewidencyjny Leszczewo), o powierzchni 1,9316 ha, położonej w miejscowości Leszczewek, na obszarze "Ostoi Wigierskiej". W kwietniu został sporządzony przez rzeczoznawcę operat szacunkowy dla tej działki, który stanowi podstawę wyceny nieruchomości.

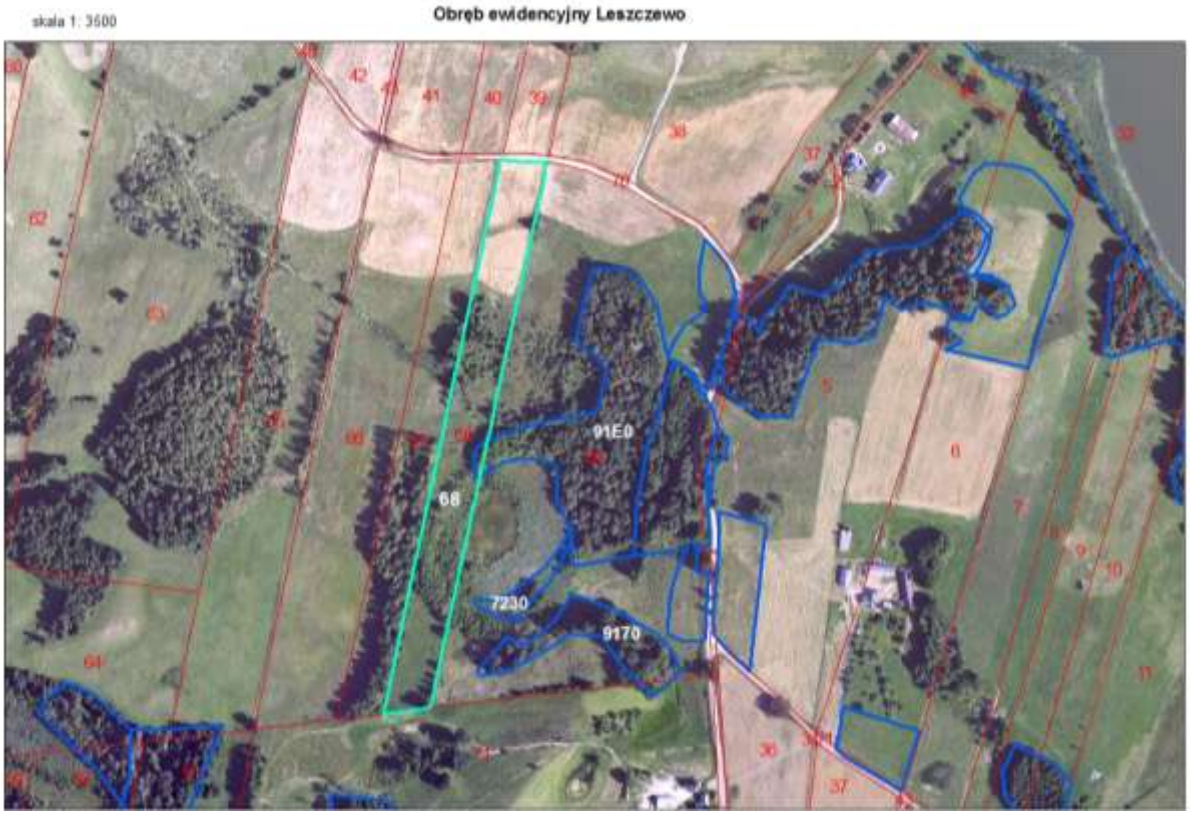

Ryc. 1. Mapa z wykupioną działką nr 68 (zaznaczona zieloną linią)

W ramach **Zadania B.1. Zakup gruntu** prowadzone były prace związane z wykupem działki o numerze ewidencyjnym 68, zlokalizowanej w obrębie ewidencyjnym Leszczewo. Ostatecznie cena zakupu działki została ustalona na podstawie operatu szacunkowego nieruchomości i negocjacji z właścicielem gruntów. Pod koniec kwietnia transakcja została sfinalizowana i został sporządzony akt notarialny kupna-sprzedaży.

W ramach **Zadania D.1. *Monitoring*** kontynuowane były prace związane ze śmiertelnością płazów na drogach (aspekt wiosenny i letni). Szczególnie zwracano uwagę na śmiertelność płazów na odcinkach dróg przylegających do wybudowanych przepustów dla płazów, aby móc ocenić poprawność wyznaczenia fragmentów dróg do zabezpieczenia.

Cały czas funkcjonuje strona internetowa projektu, na której zamieszczane są wszystkie istotne informacje o projekcie (**Zadanie E.4. *Strona internetowa o projekcie***).

W ramach **Zadania E.8. *Organizacja warsztatów*** odbyły się trzy spotkania. Pierwsze warsztaty, zatytułowane „Po co w lesie jest martwe drewno", odbyły się w dniu 14 maja w Ośrodku Edukacji Środowiskowej nad Zatoką Słupiańską i skierowane były do nauczycieli. W warsztatach wzięła udział 30-osobowa grupa nauczycieli, głównie uczących w starszych klasach szkoły podstawowej, gimnazjum oraz szkoły średniej. Warsztaty podzielono na dwa bloki tematyczne, jeden dotyczył pojęcia różnorodności biologicznej i był wprowadzeniem do drugiej części warsztatów, które poświęcone były już konkretnie roli martwego drewna we wzbogacaniu różnorodności biologicznej w ekosystemie leśnym.

Ryc. 2. Uczestnicy warsztatów dotyczących znaczenia martwego drewna

20 maja odbyły się warsztaty dla przewodników turystycznych. Były to warsztaty wyjazdowe - odbywały się głównie na terenie Wisztynieckiego Parku Regionalnego (Litwa). W 10 godzinnych warsztatach udział wzięło 30 osób - przewodnicy turystyczni, nauczyciele,

pracownicy informacji turystycznej, przedstawiciele branży turystycznej, właściciele hoteli oraz kwater agroturystycznych oraz pracownicy Suwalskiego Parku Krajobrazowego i Wigierskiego Parku Narodowego. Uczestnicy warsztatów zapoznali się z walorami przyrodniczymi i kulturowymi Wisztynieckiego Parku Regionalnego, działaniami ochronnymi oraz zasadami udostępniania parku dla edukacji i turystyki. Podczas sesji terenowej zapoznano się z obszarami chronionymi oraz infrastrukturą turystyczną parku.

Ryc. 3. Uczestnicy warsztatów dla przewodników turystycznych w Wisztynieckim Parku Regionalnym

Trzecie warsztaty odbyły się w dniu 21 maja, podczas obchodów Dnia Natura 2000, w Muzeum Wigier w Starym Folwarku. Były to warsztaty skierowane głównie dla rolników

Ryc. 4. Uczestnicy warsztatów dotyczących inwazyjnych gatunków rośli

i mieszkańców terenu "Ostoi Wigierskiej", i dotyczyły tematyki inwazyjnych gatunków roślin obcego pochodzenia. Podczas warsztatów, w których wzięło udział 30 osób, omówione zostały szczegółowo zagadnienia dotyczące m.in.: wpływu obcych gatunków na środowisko, występowania obcych inwazyjnych gatunków roślin w Polsce oraz na terenie "Ostoi Wigierskiej", rozpoznawania wybranych inwazyjnych gatunków roślin obcego pochodzenia, metod ich zwalczania na obszarach chronionych oraz w gospodarstwach domowych, roślin ozdobnych – gatunków rodzimych, będących zamiennikami dla gatunków obcych oraz kodeksu postępowania odpowiedzialnego ogrodnika.

W minionym okresie sprawozdawczym odbyły się kolejne spotkania Zespołu Zarządzającego Projektem (w ramach **Zadania F.1. *Zarządzanie***), podczas których omawiane były bieżące i najpilniejsze sprawy związane z realizacją zadań zaplanowanych w projekcie. Omówiono na nich m.in. sprawy związane z możliwością wykorzystania oszczędności powstałych w projekcie na rozszerzenie zakresu realizacji niektórych działań, w tym wykupu gruntów oraz szczegółowy plan wizyty studyjnej we Włoszech.

W ramach **Zadanie F.2. *Tworzenie sieci z innymi projektami*** kontynuowano prace związane z wizytą studyjną we Włoszech. Od 28 marca do 4 kwietnia grupa trzech osób z Wigierskiego Parku Narodowego przebywała we Włoszech (była to czwarta, z pięciu zaplanowanych w projekcie, zagraniczna wizyta studyjna). Podobnie jak w roku poprzednim, w wyjeździe uczestniczyli również przedstawiciele projektu LIFE12 NAT/PL/000063 - Ochrona płazów na obszarach Natura 2000 w północno-wschodniej Polsce.

Ryc. 5. Wspólne zdjęcie z gospodarzami wizyty studyjnej (Włochy)

W ramach wyjazdu nawiązany został kontakt z przedstawicielami dwóch projektów: ARUPA - URGENT PROTECTION ACTIONS FOR AMPHIBIANS AND REPTILES IN THE MATERA GRAVINA (LIFE08 NAT/IT/000372) oraz FAUNA DI MONTENERO - URGENT PILOT ACTIONS FOR AMPHIBIANS, REPTILES AND CHIROPTERA OF MONTENERO (LIFE08 NAT/IT/000326).

2.1.2. Informacja na temat zadań planowanych w okresie sprawozdawczym

Zadania/działania zaplanowane na dany okres sprawozdawczy (zgodnie z zapisami zawartymi we wniosku aplikacyjnym oraz umowach o dofinansowanie i umowie uzupełniającej) zostały przedstawione w tabeli 1. Wszystkie zaplanowane na II kwartał 2016 roku działania zostały zrealizowane.

Tabela 1.

Numer zadania	Nazwa zadania/działania	Okres realizacji		Informacja o wykonaniu	Uwagi
		rozpoczęcie	zakończenie		
A.1	Przygotowanie zakupu gruntu	1.10.2012	29.04.2016	Działanie zostało zakończone - w okresie sprawozdawczym sporządzono jeden operat szacunkowy działki o pow. 1,9316 ha	Realizacja zadania została przedłużona, w stosunku do pierwotnych planów; Łącznie sporządzonych zostało 41 operatów szacunkowych i przygotowano do wykupu 65 działek
B.1	Zakup gruntu	1.10.2012	29.04.2016	Działanie zostało zakończone - w okresie sprawozdawczym wykupiono jedną działkę o pow. 1,9316 ha	Realizacja zadania została przedłużona, w stosunku do pierwotnych planów; Łącznie zakupiono 71,2617 ha gruntów
D.1.	Monitoring	1.01.2014	11.12.2017	Działanie jest kontynuowane - prowadzone były badania skuteczności prowadzonych działań ochronnych (ochrony płazów podczas migracji wiosennych i letnich, ochrona owadów i roślin)	Zadanie realizowane jest przez Beneficjenta - brak zagrożeń
E.4.	Strona internetowa o projekcie	1.10.2012	29.09.2017	Strona internetowa prowadzona jest na bieżąco	Zadanie realizowane jest zgodnie z planem - brak zagrożeń
E.8.	Organizacja warsztatów	1.10.2012	30.09.2016	Działanie jest kontynuowane - w okresie sprawozdawczym przeprowadzono trzy warsztaty	Termin realizacji zadania został wydłużony; do tej pory odbyło się 14 warsztatów, z 15 zaplanowanych) - brak zagrożeń

F.1.	Zarządzanie projektem	1.10.2012	11.12.2017	Proces zarządzania projektem przebiega sprawnie i zgodnie z planem	Zadanie realizowane jest zgodnie z planem - brak zagrożeń
F.2.	Tworzenie sieci z innymi projektami	1.10.2012	11.12.2017	Wykonano częściowo - w okresie sprawozdawczym odbył się jedna wizyta studyjna	Zadanie realizowane jest zgodnie z planem (odbyły się 4 z 5 zaplanowanych wizyt zagranicznych) - brak zagrożeń
F.5.	Monitorowanie postępów realizacji projektu	1.10.2012	29.09.2017	Wykonano 15 raportów	Zadanie realizowane jest zgodnie z planem - brak zagrożeń

2.1.3. Opis zadań/etapów projektu planowanych do zrealizowania w kolejnym okresie sprawozdawczym

W następnym okresie sprawozdawczym zaplanowano podjęcie następujących zadań / działań:

Zadanie C.3. Usuwanie niecierpka gruczołowatego - kontynuacja prac

Zadanie D.1. Monitoring - kontynuacja prac (badanie śmiertelności płazów podczas okresu letniego na odcinkach dróg, na których powstały przejścia dla płazów, badania skuteczności działania dotyczącego poprawy warunków bytowania roślin i zwierząt).

Zadanie E.4. Strona internetowa o projekcie - aktualizacja strony internetowej o projekcie.

Zadanie E.7. Organizacja zajęć edukacyjnych - przeprowadzenie kolejnych zajęć edukacyjnych.

Zadanie F.1. Zarządzanie projektem - kontynuowanie zarządzania i koordynowania projektu.

Zadanie F.5. Monitorowanie postępów realizacji projektu - sporządzenie szesnastego raportu z postępów realizacji projektu.

2.1.4. Opis przeprowadzonych kontroli realizacji projektu

W minionym okresie rozliczeniowym Zespół Zarządzający Projektem prowadził bieżącą kontrolę zaplanowanych na ten okres działań. Kontrolujący nie stwierdzili uchybień w realizacji zadań.

2.1.5. Wskaźniki

W minionym okresie rozliczeniowym zostały osiągnięte następujące wskaźniki produktu:

Nr zadania	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary wskaźnika	Wartość uzyskana	% realizacji planu	Wartość uzyskana skumulowana	Wartość docelowa	% realizacji zadania
A.1.	operat szacunkowy	szt.	1	100	41	40	102,5
A.2.	pozwolenie na	kpl	0	0	4	4	100

	budowę						
A.3.	pozwolenie na budowę	kpl	0	0	2	2	100
B.1.	powierzchnia gruntu	ha	1,9316	100	71,2617	68	104,8
C.1.	powierzchnia gruntu	ha	0	0	10,42	20	52,1
C.2.	powierzchnia gruntu	ha	0	0	43,04	120	35,9
C.3.	powierzchnia gruntu	ha	0	0	49,97	49,97 (5 sezonów)	49,97 (3 sezony)
C.4.	system przepustów	kpl	0	0	2	2	100
C.5.	płyty obornikowe i zbiorniki	kpl	0	0	4	4	100
C.6.	kładka	kpl	0	0	2	2	100
D.1.	raport	szt.	0	0	0	5	0
D.2.	opracowanie	szt.	0	0	0	1	0
E.1.	folder	szt.	0	0	1	1	100
E.2.	tabliczka	szt.	0	0	5	5	100
E.3.	tablica	szt.	0	0	10	10	100
E.4.	strona www	edycja	1	100	15	20	75
E.5.	raport	szt.	0	0	0	1	0
E.6.	konferencja	szt.	0	0	1	1	100
E.7.	zajęcia edukacyjne	szt.	0	0	7	10	70
E.8.	warsztaty	szt.	3	100	14	15	93,3
E.9.	plakat	kpl	0	0	4000	4000	100
E.10.	gadżety	kpl.	0	0	1	1	100
F.2.	wyjazd	szt.	1	100	4	5	80
F.3.	opracowanie	szt.	0	0	0	1	0
F.4.	audyt	szt.	0	0	I etap	1 (2 etapy)	50
F.5.	raport	szt.	1	100	15	20	75
F.6.	samochód	szt.	0	0	1	1	100
F.6.	zestaw komputerowy	kpl.	0	0	2	2	100
F.6.	kserokopiarka	szt.	0	0	1	1	100
F.6.	lornetka	szt.	0	0	2	2	100
F.6.	obiektyw	szt.	0	0	1	1	100
F.6.	miernika pH i SEC	szt.	0	0	1	1	100

3. Informacja o napotkanych problemach

W minionym okresie rozliczeniowym nie pojawiły się nowe istotne problemy, które mogłyby negatywnie rzutować na uzyskanie założonych w projekcie rezultatów. Na obecnym etapie realizacji projektu wszystkie działania inwestycyjne zostały już zakończone i dalece zaawansowane są najważniejsze działania nieinwestycyjne. Można zatem stwierdzić, że realizacja całego projektu przebiega sprawnie, zgodnie z przyjętymi założeniami i bez poważniejszych problemów, które mogłyby w jakikolwiek sposób utrudnić lub uniemożliwić uzyskanie zakładanych w projekcie efektów. Pomimo tego dwa działania zasługują na

szczególną uwagę i kontrolę. Pierwszym jest monitorowanie efektów ekologicznych działań ochronnych (**Zadanie D.1**). Działanie to ze względu na stopień trudności i swój szeroki zakres realizacji, jest trudne do prowadzenia, a jednocześnie jest bardzo ważne, gdyż pokaże skuteczność przeprowadzonych (lub jeszcze prowadzonych) zabiegów ochronnych. Drugim działaniem jest koszenie roślinności zielnej (**Zadanie C.2)**. Ze 120 ha zaplanowanych do koszenia zabieg ten został wykonany tylko na 43,04 ha. Do zakończenia tego działania pozostały już tylko dwa sezony i z tego powodu należy dokładniej przyjrzeć się temu zadaniu.